

Stenungsunds
kommun

Riktlinjer för Idéburet offentligt partnerskap

Stenungsunds kommun

Typ av dokument Riktlinje	Beslutat av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2020-04-16 § 71	Diarienummer 2018/571
Dokumentägare Sektorchef stödfunktioner	Giltighetstid Revideras innan 2021-04-16	Framtagen av Utvecklingsledare	Reviderad

Riktlinjer för Idéburet offentligt partnerskap i Stenungsunds kommun

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en samverkansmodell mellan den offentliga sektorn och den idéburna sektorn. Syftet är att stötta en verksamhet som hanterar en samhällsutmaning och ge dem möjlighet att aktivt delta och bidra till samhällsutvecklingen.

IOP-avtal omfattar oftast en speciell verksamhet som ägs eller drivs av en idéburna organisation där den offentliga sektorn vill medverka eftersom utmaningen inte alltid kan lösas på egen hand. Ett avtal tydliggör bland annat vilka resurser respektive part ska bidra till samt tidsram för partnerskapet. Ofta finns ett finansiellt stöd vilket inte ska förväxlas med en upphandling eller ett verksamhetsstöd till föreningar/organisationer.

Kriterier för idéburet offentligt partnerskap

För att en ideell förening ska bli aktuell för dialog och överenskommelse om IOP så ska följande kriterier vara uppfyllda¹:

Partnerskap är möjligt då:

- Verksamheten sker på initiativ av den idéburna organisationen (liknande verksamhet förekommer redan hos den idéburna organisationen).
- Verksamheten är ett led i att förverkliga Stenungsund kommuns Vision 2035, strategiska plan eller andra politiskt fattade beslut
- Verksamheten inte kan ses som en del av det normerade föreningsbidraget
- Det inte finns en marknad eller en konkurrenssituation att vårda.
- Bägge parterna är med och finansierar verksamheten (via pengar eller andra insatser).
- Verksamheten detaljregleras inte från kommunen.
- Verksamheten avses drivas under en längre tid.

Ett idéburet offentligt partnerskap bör tillämpas när:

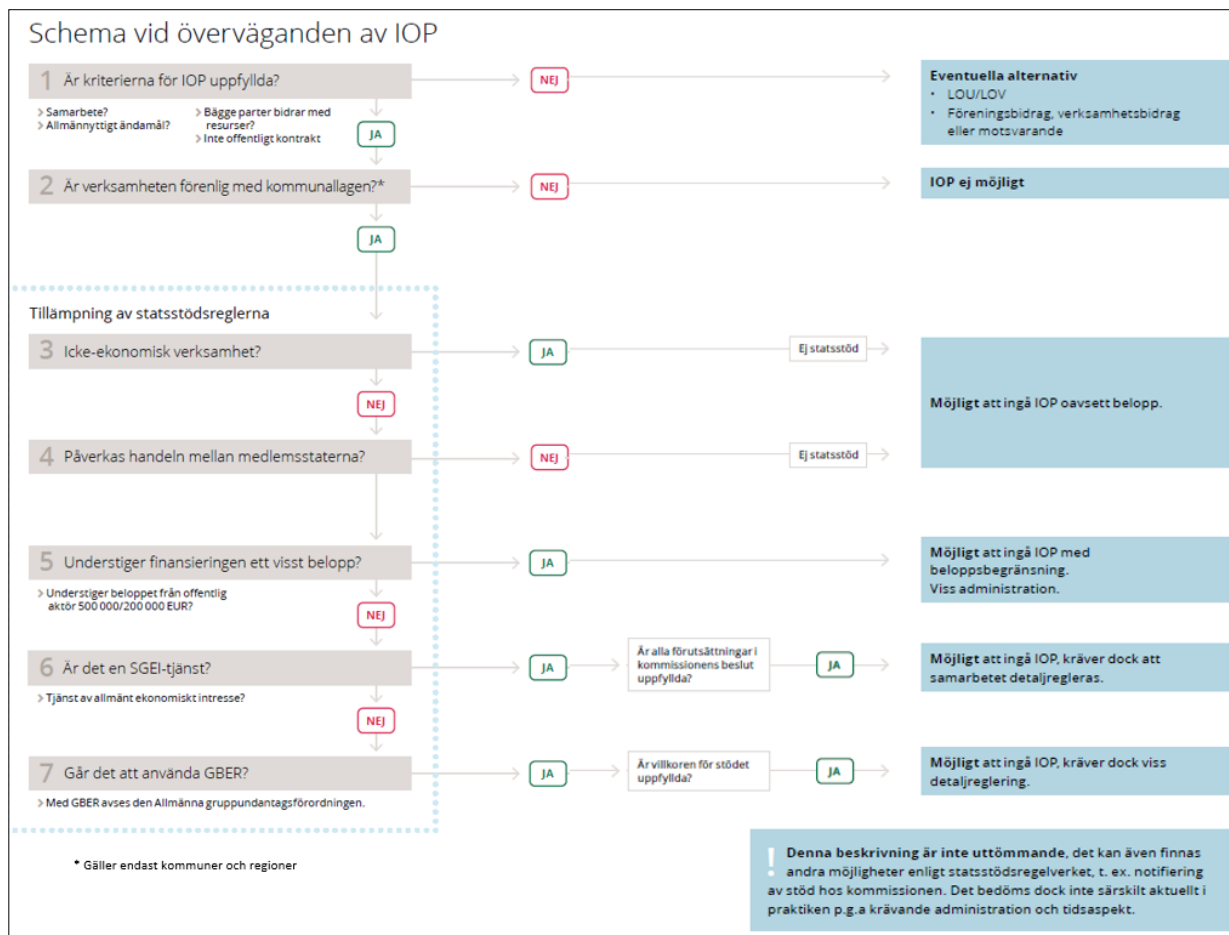
- Verksamheten bidrar till lokal utveckling och delaktighet i samhället.
- Varken den offentliga organisationen eller den idéburna organisationen vill göra den idéburna organisationen till underleverantör, utan i stället en fortsatt fri och självständig aktör.

En förutsättning för att en överenskommelse om IOP ska bli aktuell är att föreningen ägnar sig åt verksamhet inom det som bedöms som Stenungsund kommuns verksamhetsområde. Det innebär att verksamheten rör t.ex. förebyggande arbete och rådgivning eller annan form av stöd till behövande inom exempelvis skola, individ- och familjeomsorgen, kvalitetshöjande verksamhet riktad till äldre eller barn och unga, åtgärder som underlättar integration av personer som står utanför arbetsmarknad och i samhällslivet i stort eller annan verksamhet som på ett avgörande sätt bidrar till att hjälpa behövande i sin vardag och utgör en positiv samhällsutveckling i stort. Vidare måste verksamheten bedrivas i enlighet med socialtjänstlagens (2001:453) grundläggande värderingar och annan svensk lag.

¹ i enlighet med de riktlinjer som FORUM Idéburna organisationer med social inriktning, upprättat

Statens offentliga utredningarnas vägledningsmaterial användas som stöd för att avgöra den juridiska lämpligheten att skriva ett IOP-avtal ².

Innan Stenungsunds kommun startar processen att upprätta ett IOP-avtal ska nedan schema iakttas för att säkerställa att ett IOP-avtal kan skrivas överhuvudtaget.

Dialog och bedömning

För att en överenskommelse ska komma till stånd ska föreningen och kommunen mötas för att föra en dialog om en gemensam målbild, värdegrund och syfte med överenskommelsen. Därefter ska en ekonomisk plan för de gemensamma åtagandena läggas upp. Detta innebär angivande av kommunens ekonomiska stöd (belopp i kronor) till verksamheten, verksamhetens intäkter, egna resurser (inklusive volontärt arbete), för sin verksamhet samt avtalstid för överenskommelsen. En överenskommelse kan skrivas för maximalt fem år åt gången. En överenskommelse ska förnyas senast tre månader före dess utgång. Beslut om ingående av överenskommelse fattas av kommunstyrelsen. Inför varje avtalsperiod krävs att den idéburna verksamheten och kommunen gemensamt för en dialog om eventuellt förändrade förutsättningar och enas om en ny och reviderad överenskommelse inför kommande period. För att detta ska kunna ske med god framförhållning bör att denna dialog inledas nio månader innan överenskommelsens utgång. Kommunstyrelsen och den idéburna

² <https://www.regeringen.se/4aeb00/contentassets/978c3f825a704a9696e10dbb5ce40086/ideburet-offentligt-partnerskap---vagledning-sou-201956.pdf>

verksamheten har möjlighet att avstå från att förlänga överenskommelser utan skäl vilket ska specificeras i varje enskild överenskommelse.

Finansiering och uppföljning av överenskommelse

Utbetalning av överenskommet ekonomiskt stöd till den idéburna verksamheten sker i normalfallet vid ett tillfälle per år. Kommunstyrelsen har möjlighet att besluta om andra utbetalningsintervaller. Inför varje nytt kalenderår ska en uppföljning av överenskommelsen göras i dialog mellan kommunen och den idéburna verksamheten för att fortsatt utbetalning ska kunna ske. Uppföljningen ligger till grund för en bedömning av föreningens efterlevnad av överenskommelsen. Den idéburna verksamheten ska lämna en redogörelse för verksamheten under det gångna kalenderåret. Redogörelsen ska innehålla resultat- och balansräkning, en skriftlig beskrivning av verksamheten samt annan statistik kopplat till överenskommelsens målgrupper, vilket exempelvis kan vara antalet individkontakter och antal unika personer som har besökt verksamheten, antal informationstillfällen eller eventuell volym av uppsökande verksamhet. Vad statistiken ska bestå i ska specificeras i varje enskild överenskommelse. Om verksamheten förändras eller upphör under avtalsperioden kan den idéburna verksamheten bli återbetalningsskyldig gentemot kommunen vilket ska specificeras i varje enskild överenskommelse. I samband med dialogen om överenskommelse ska den ideella organisationen till kommunstyrelsen lämna in följande uppgifter:

- Stadgar
- Beskrivning av föreningens verksamhetsidé och ordinarie verksamhet
- Årsmötesprotokoll
- Verksamhetsberättelse
- Ekonomisk berättelse med bokslut
- Revisionsberättelse
- Verksamhetsplan och styrelseförteckning
- Uppgift om medlemsantal

Bedömning

En bedömning görs av varje organisation utifrån riktlinjerna. I det fall flera organisationer är intresserade av att ingå partnerskap med kommunen i samma fråga görs en bedömning av nytänkande, innovativa lösningar och nydanande insatser och på vilket sätt de kompletterar kommunens egna insatser på området. Nytänkande kan vara av olika slag, som att ge nya svar på grundläggande frågor med behovsbeskrivningar, innovativ tillämpning av befintliga metoder på nya områden och nya innovativa lösningar.

Bedömningar kan också utgå från vilket sätt organisationen avser ta tillvara på och använda kompetenser, erfarenheter och övriga resurser i den egna organisationen. Därtill kan bedömningar utgå ifrån hur resultat och erfarenheter ska implementeras i den egna organisationen och i den kommunala förvaltningen eller hur resultat som förväntas ha en generell karaktär kan användas av andra organisationer.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunstyrelsens överenskommelse om IOP ska finansieras inom budgetram ur berört verksamhetsområdes budget.

Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap

En överenskommelse om partnerskap ska innehålla följande uppgifter;

1. Partnerskapets syfte och mål
2. Värdegrund för partnerskapet, d.v.s. gemensamma förhållningssätt för partnerskapet
3. En beskrivning av bakgrund och syfte
4. Partnerskapets uppdrag och målgrupp
5. En beskrivning av den ideella organisationens och Stenungsunds kommuns respektive åtaganden
6. Tidsram för partnerskapet
7. Utbildning/kunskapsåterföring, t.ex. att organisationen ska bidra till kunskapsöverföring till samverkanspartner inom Stenungsunds kommun och att kommunstyrelsen ska sprida information och marknadsföring när så är möjligt
8. Samverkansformer, exempelvis gemensamma möten och uppföljningar
9. Utvärdering och uppföljning, exempelvis inlämning av verksamhetsplan, avrapporteringar och uppföljningsbesök
10. Former för dokumentation och redovisning till kommunstyrelsen
11. Former för implementering av resultat och erfarenheter
12. En beskrivning av vilka ekonomiska ramar som reglerar partnerskapet i form av finansiering, tillgång till andra resurser och frivilligt arbete
13. Bidragsersättning och rutiner för utbetalning och redovisning

Mall för överenskommelse

Denna mall är ett hjälpmedel för att få med all viktig information i överenskommelsen.

1. Bakgrundsförutsättningar för överenskommelsen

Här är det lämpligt att förklara vad det finns för behov av verksamheten man skriver en överenskommelse om, existerande samverkan mellan parterna m.m.

2. Värdegrund

Vilken värdegrund ska partnerskapet bygga på? Detta kan inkludera exempelvis respekt, öppenhet och dialog, vilka handlar om partnerskapet i sig, men också den värdegrund som gäller för verksamheten, som respekt för målgruppen, barnperspektiv och så vidare.

3. Insatser

Här beskrivs den verksamhet som överenskommelsen gäller. Beskriv verksamheten i relativt stor detalj eller hänvisa till bilagor med ytterligare detaljer. Det är viktigt att det som står här inte kan missförstås, utan att båda parter är ense om vad verksamheten går ut på. Detta stycke kan ha fler underrubriker om det finns flera separata delar av verksamheten. Här kan man också skriva in avgränsningar om vad som inte ingår i verksamheten.

4. Överenskommelsen

Lämpligt att skriva att det är framarbetat i samverkan mellan parterna.

5. Parterna

Parternas namn inklusive organisationsnummer samt eventuella kontaktuppgifter anges.

6. Överenskommelsens form och utgångspunkt

Här beskrivs vad överenskommelsen reglerar, till exempel åtaganden, organisation och de ekonomiska förutsättningarna för organisationernas verksamheter knutna till överenskommelsen. Det är också viktigt att skriva vilka politiska beslut, lagar och reglemente verksamheten ska utgå ifrån.

7. Partnerskapets syfte och mål med överkommen verksamhet

Varför behövs verksamheten? Vad är det övergripande målet?

8. Strategier för att nå målet

Här dels de olika insatserna som ingår i verksamheten listas, men även kunskapsinhämtning om det är en del av partnerskapet. Testas en ny modell?

9. Målgrupp

Beskriv målgruppen som verksamheten vänder sig mot. Det är viktigt att vara tydlig vem målgruppen är, så att ingen tvist uppstår om "fel" målgrupp vänder sig till verksamheten.

10. Organisation och samverkan

Här beskriver man hur samverkan inom partnerskapet ska ske. Vem bär ansvar för vad, på vilket sätt ska parterna arbeta ihop? Hur organiseras det rent praktiskt, är en part sammankallande och så vidare.

11. Referensgrupp

Om det finns en referens-, styr- eller samverkansgrupp - hur ofta träffas den, vem ingår och vem leder den?

12. Kommunikation

Hur ska de olika parterna kommunicera med varandra? Är det den idéburna organisationens ansvar att rapportera till förvaltningen, eller har man ett gemensamt ansvar? Kunskapsinhämtning och uppföljning Beroende på vad partnerskapet gäller kan kunskapsinhämtning vara en viktig del av arbetet, och i så fall är det viktigt att beskriva hur den ska ske, vad ska dokumenteras och av vem. Det är samma sak med uppföljning, beskriv hur och när den ska ske, av vem och hur det ska finansieras.

13. Ekonomi

En viktig del av IOP-modellen är att båda sidor i partnerskapet bidrar med resurser. Verksamheten ska inte vara vinstdrivande och ersättningen för den ska vara rimlig. Det är också en viktig del av modellen att båda parter bidrar med resurser. Dessa behöver inte vara ekonomiska, men kan till exempel innebära att den idéburna organisationen bär sina egna overheadkostnader, eller bidrar med gratis lokal eller marknadsföring. Om de resurser organisationen bidrar med är mindre ekonomiska till sin natur kan de beskrivas under en egen rubrik, till exempel Resurser.

Under Ekonomi är det viktigt att beskriva inte bara hur stor ersättningen ska vara men hur och när den ska betalas och till vem. Det är också bra att klargöra om organisationen kan söka andra bidrag för samma verksamhet och hur ett eventuellt överskott ska hanteras.

14. Period för avtalet

Hur länge ska avtalet gälla? Upphör det utan uppsägning då denna tidsperiod är slut, och när sker förhandling om förlängning? Hur många gånger kan det förlängas och med hur lång tid? Avtalen bör upphöra utan uppsägning för att eliminera risken att avtal fortskrider utan att det varit kommunstyrelsens avsikt.

15. Omförhandling, hävningsrätt och tvist

Här beskrivs vem som kan påkalla omförhandling, lämpligen alla parter. Här beskrivs också hur avvikelser och tvister hanteras och vad som händer om yttre omständigheter försvårar verksamheten. Exempel på text som kan ingå ges nedan, men det är viktigt att diskutera och besluta om dessa frågor när överenskommelsen skrivs och inte bara kopiera text från annan överenskommelse.

Exempel på text:

Om betydande avvikelser från verksamhetsplan och budget sker ska parterna innan förändringarna genomförs föra en dialog och på rätt nivå godkänna förändringarna. Om någon av parterna inte uppfyller villkoren för överenskommelsen eller brister i sina åtaganden, eller det råder väsentligt förändrade omständigheter ska alla medverkande parter föra en dialog och huruvida överenskommelsen kan fortsätta. Part kan häva denna överenskommelse om någon part inte fullföljer sina åtaganden och rättelse inte sker utan dröjsmål. Vid händelse av att överenskommelsen hävs blir parten återbetalningsskyldig för delar eller hela summan som kommunen har betalat ut inom ramen för denna överenskommelse. Resterande parter ska i sådant läge föra en dialog om huruvida deras insatser kan fortsätta. Om tvister uppstår ska dessa i första hand lösas genom dialog mellan parterna. Sekundärt ska tvist lösas av allmän domstol.

16. Underskrift och datum

Här skriver alla parter under överenskommelsen och får var sitt original. Datum för underskrift anges.

Uppföljning av riktlinjerna

En uppföljning av hur riktlinjerna tillämpats sker årligen genom att berörda nämnder under första halvåret till kommunstyrelsen redovisar innehållet i befintliga IOP-avtal utifrån riktlinjerna, samt hur verksamheten har bedrivits det gångna året.

Referenser

FORUM – idéburna organisationer med social inriktning: <http://www.socialforum.se/>

SOU: Idéburet offentligt partnerskap – *Vägledning*. Stödmaterial till betänkande av Utredningen om Idéburna aktörer i välfärden 2019.

<https://www.regeringen.se/4aeb00/contentassets/978c3f825a704a9696e10dbb5ce40086/ideburet-offentligt-partnerskap---vagledning-sou-201956.pdf>